

Indiens børneslaver

Resumé af Human Rights Watch rapporten [The Small Hands of Slavery. Bonded Child Labor in India.](#)

Copyright © [Human Rights Watch](#)

Min søster er ti år gammel. Hun går til sin slaveherre hver morgen klokken syv, og kommer hjem klokken ni hver aften. Han behandler hende dårligt. Han slår hende, når han synes hun arbejder langsomt eller når hun snakker med de andre børn, han skriger af hende, og han kommer for at se efter hende, når hun er syg og ikke kan gå på arbejde. Jeg tror hun har det hårdt.

Jeg kan ikke li' at gå i skole eller lege. Jeg kan ikke li' det. Det eneste jeg vil, er at få min søster tilbage fra slaveherren. Jeg kan få hende hjem for 600 rupees - det er vores eneste chance for at få hende fri.

Vi har ikke 600 rupees... vi kommer aldrig til at eje 600 rupees, siger Lakshmi, ni år gammel beedi-ruller (cigaretruller), Tamil Nadu. (600 rupees svarer til ca. 80 kr.)

Der findes et sted mellem 60 og 115 millioner børnearbejdere i Indien og landet har dermed det højeste antal børnearbejdere i verden. Uanset om de knokler i stenbruddene, arbejder op til seksten timer om dagen på marken, samler gamle klude i byens gader eller er gemt bort som hushjælp, lever disse børn under elendige og vanskelige kår. De tjener kun lidt og udnyttes meget. De slider for at få nok at spise og hjælpe deres familie. De går ikke i skole, og mere end halvdelen af dem vil aldrig få en uddannelse. Mange af dem har arbejdet siden de var fire eller fem år, og som voksne vil de måske være syge eller deforme - de vil være nedslidt før de er 40 år, og sandsynligvis dø før de fylder 50.

De fleste af børnene arbejder under en eller anden form for tvang, enten fra forældrene, fordi det forventes af deres kaste, eller fordi det er økonomisk tvingende nødvendigt. Og mindst 15 millioner af dem arbejder direkte som slaver. De er Indiens børneslaver. Det er de børn rapporten handler om.

Udtrykket "børneslave" bruges om det forhold, hvor et barn arbejder under slavevilkår for at betale af på en gæld. Det er ikke barnet selv, der har stiftet gælden, som binder dem til arbejdsgiveren, men slægtninge eller værger - oftest en forælder. I Indien er gælden ofte ret lille, i gennemsnit fra 500 til 7.500 rupees (ca. 70-1.000 kr.) afhængig af branche, barnets alder og kundskaber. Arbejdsgiverne tilbyder ludfattige forældre "lån" i et forsøg på at sikre sig en børnearbejder. Børnearbejde er altid billig, men er endnu billigere i et slaveforhold og forældrene accepterer lånene. Slaveri er et traditionelt arbejdstager / arbejdsgiverforhold i Indien, og forældrene har brug for pengene, måske for at dække udgifter ved sygdom, måske for at betale medgift, når et barn skal giftes, eller - som det ofte er tilfældet - for bare at få mad på bordet.

Børnene bliver solgt til slaveherrer og arbejder lange dage i mange år i et forsøg på nedbringe gælden. På grund af de skyhøje renter og de tilsvarende lave lønninger, er det som regel ikke muligt. Når de er voksne, bliver nogle af dem sat fri til fordel for en ny skyldner og et yngre barn. Andre overfører gælden,

som er ligeså stor eller måske højere, til en yngre søster eller bror, tilbage til forældrene, eller til deres egne børn.

De seneste år har det været en øget offentlig opmærksomhed - i Indien, men specielt internationalt - omkring den store udbredelse af børneslaveri i tæppeindustrien i Sydasien. Det internationale billede af "børneslaveri" er derfor blevet billedet af små børn lænket til tæppevæve, hvor de slider sig gennem tusindvis af små knuder, som bliver til dyre tæpper hjemme hos de rige. Den internationale bekymring for tæppevæverne toppede i april 1995, da forkæmperen for børns rettigheder, Iqbal Masih, en tolv år gammel tidligere tæppevæver fra Pakistan, blev myrdet.

Opmærksomheden og de voldsomme reaktioner på den sag er helt berettiget; brugen af barneslaver i produktion af tæpper til eksport er udbredt, og forholdene i den industri er uhyrlige. Men det er vigtigt at offentlighedens bekymring for børneslaver ikke kun handler om tæpper. Mere end 300.000 børn antages at arbejde i tæppeindustrien, de fleste af dem som slaver. Det er et højt tal, men det repræsenterer kun ca. to procent af alle børneslaver i Indien.

De fleste af tæppevævernes slavebrødre og -søstre arbejder i landbruget. De passer kvæg og geder, plukker teblade på enorme plantager, eller arbejder på marker med sukkerrør og basisafgrøder over hele landet. Udover landbrug, som beskæftiger 64 procent af al arbejdskraft i Indien, udgør børneslaver en stor del af arbejdsstyrken i flere andre industrier. De omfatter bl.a. produktion af silke og silkesarier, beedi (håndrullede cigaretter), sølvsmykker, syntetiske smykkesten, lædervarer (bl.a. sko og sportsudstyr), håndvævede uldtæpper, og kostbare smykkesten og diamanter. Det er også udbredt at bruge børneslaver indenfor tjenesteydelser og servicefag, f.eks. som prostitueret, tjener, servicearbejder på rasteplasser og hushjælp.

Brugen af børneslaver til afbetaling af gæld har været ulovligt i Indien siden 1933, da loven om tvunget børnearbejde blev vedtaget under det britiske styre. Og siden uafhængigheden er en lang række tillægslove om beskyttelse af børn blevet vedtaget. Der findes love, som regulerer børnearbejde på fabrik, i kommercielle virksomheder, på plantager og på lærerpladser. Der findes love, som regulerer ansættelse af indvandrere og kontraktansatte. En relativt ny lov om forbud mod og regulering af børnearbejde (1986) definerer et barn som "en person der endnu ikke er fyldt 14 år". Den skal regulere arbejdstid og betingelser for børnearbejdere, og forbyder brug af børnearbejdere i bestemte farlige industrier. (Der findes ikke et generelt forbud mod brugen af børnearbejdere og heller ikke en global minimumsalder for børnearbejde.) Den vigtigste lov, der regulerer børneslaveri, er loven om afskaffelse af slavearbejde (1976), som erklærer alle former for gældsslaveri og tvangsarbejde for ulovlig. Disse omfattende love betyder imidlertid kun lidt uden politisk vilje til at håndhæve dem. I Indien mangler den vilje. Alle love om arbejde trods praktisk talt uden strafferisiko for den, der bryder loven. Uanset om det skyldes korrupsion eller ligegyldig holdning, bliver lovene slet ikke håndhævet. I de få tilfælde, hvor der bliver rejst tiltale mod overtrædere, er straffen begrænset til ubetydelige bøder.

Den indiske regering har ikke beskyttet sine mest sårbare børn. Når andre har grebet ind for at udfylde tomrummet og gjort sig til talsmænd for børnene, har indiske ledere og en stor del af medierne tilskrevet næsten alle forsøg på handling "udefra" en kommerciel bagtanke. Industrilandene er ikke optaget af indiske børn, påstås det, men af at fastholde en konkurrencefordel på verdensmarkedet. Med den defensive indstilling har enkelte offentlige tjenestemænd truet med at sætte en stopper for al udenlandsk finansiering af projekter relateret til børnearbejde.

Den nationale retorik har for det meste været afledningsmanøvrer. Regeringen har forsøgt at skjule, at uanset hvordan data analyseres, er de offentlige forsøg på at stoppe udnyttelse af børnearbejdere sørgeligt mangelfulde. Tidligere statsminister P. V. Narasimha Rao, for eksempel, som gjorde meget ud af sit initiativ, erklærede i 1994 at to millioner børn skulle fritages farligt arbejde inden år 2000. To millioner repræsenterer kun mellem 1,7 og 3,3 procent af landets børnearbejdere. Skæbnen for de andre 58 til 113 millioner børn blev ikke nævnt. I et velkomment træk lovede enhedsfrontregeringen, som blev valgt i maj 1996, at udrydde børnearbejde i alle fag og industrier, og erklærede at retten til fri obligatorisk grunduddannelse skal være en grundlæggende rettighed og håndhæves gennem egnede lovbestemte tiltag. Det fremgår stadig ikke, hvilke tiltag regeringen vil iværksætte for at opfylde løfterne.

Ved primært at fokusere på børnearbejde i eksportindustrien og true med eksportsanktioner, har verdenssamfundet sendt et uheldigt signal om, at det kun er børnearbejde i eksportindustrien, der skal bekæmpes. Som svar har den indiske regering beskyldt de udenlandske kritikere for protektionisme, og har taget overfladiske midler i brug for at dæmpe uroen, mens den fortsætter med at ignorere sin lovmæssige forpligtelse til at finde, frigøre og rehabiliterer slavearbejderne.

Multilaterale låneinstitutioner har heller ikke opfyldt sine forpligtelser. Når de undlader at forsikre sig at de projekter, som de finansierer, ikke omfatter brug af børneslaver, gør det problemet værre. Disse institutioner og deres samarbejdspartnere bør tage alle forholdsregler for at sikre sig at hjælpen ikke fører til børneslaveri.

Denne rapport, som er baseret på to måneders feltundersøgelser, giver kun et glimt af den enorme lidelse systemet med slavearbejde fører med sig. Men dette glimt bør være bevis nok for, at det er på tide at Indiens regering påtager sig ansvar for slaveriet, indrømmer at det ikke er uundgåeligt, og afskaffer det. Indien er verdens største demokrati, en atommagt, verdens næst mest folkerige land og - til trods for at det er et fattigt land - én af de seks største økonomier i verden. Det er muligt at stoppe børneslaveri. Det eneste der mangler, er viljen til at gøre det.

Rapporten er resultatet af en undersøgelse, som blev foretaget af to forskere ved Human Rights Watch fra november 1995 til januar 1996. Mere end hundrede børneslaver blev interviewet. Børnene blev valgt ud fra deres villighed og mulighed for at snakke frit med forskerne. Ingen interviews blev gennemført med arbejdsgivere til stede eller i omgivelser, hvor der var fare for hævn eller gengældelse. Ud over børnene har Rights Watch talt med mere end 50 tjenestemænd, arbejdsgivere, socialarbejdere, samfundsaktivister, advokater og religiøse ledere. Nogen af de interviewede tjenestemænd bad om, at deres udtalelser forblev uofficielle og mange menneskeretsaktivister ønskede at forblive anonyme. Disse henstillinger, som understreger hvor ømfindigt emnet er, er efterkommet. Undersøgelserne fandt sted i staterne Tamil Nadu, Karnataka, Rajasthan, Maharashtra og Uttar Pradesh.

Indien har det højeste antal børneslaver i verden, men børnearbejde og gældsslaveri er også et stort problem i Pakistan og Nepal. Vor tids form for slaveri er heller ikke kun begrænset til Sydasiens. I tidligere rapporter har Human Rights Watch dokumenteret tvangsarbejde i Kuwait, Brasilien, Thailand og Den dominikanske republik. Når det gælder Indien, dokumenterede Human Rights Watch slaverilignende forhold i bordeller i Bombay i en tidligere rapport.